

[Grethe Philip.]

hurtigt at se regeringens budgetoverslag, er der også brug for en snarlig økonomisk oversigt, der kan give indsigt i hele den samfundsøkonomiske situation.

Ministeren taler i sin fremsættelsestale om betydningen af at styre hele den offentlige sektor. Vi værdsætter, at regeringen her arbejder ud fra et højt ambitionsniveau, og vi ser med tilfredshed, at regeringen agter at fortsætte den tidligere regerings samarbejde med kommunerne med henblik herpå.

Kommunerne er i disse år inde i en vældig udgiftsekspansion. De senest offentliggjorte tal for kommunernes budgetterede egentlige driftsudgifter viser dette med al tydelighed. Der er en stigning på ikke mindre end 24 pct. fra 1971-72 til 1972-73. Vi har her i folketinget et stort medansvar for kommunernes stærkt stigende udgifter, for en hel del heraf er direkte afledt af de love, vi vedtager herinde. At kommuner med stærk vækst, som f. eks. hovedstadens omegnskommuner, har store udgifter til anlæg af nye institutioner, er ikke til at undre sig over, og en vis rimelig hensyntagen til disse kommuners særlige finansieringsbehov må udvises. Men tilbage bliver, at der herudover sker udvidelser i et tempo og af en standard, der kan blive en belastning for den økonomiske stabilitet i samfundet som helhed.

Vi tilsigter ikke, at staten skal styre kommunerne i detailspørgsmål. Tværtimod ønsker vi at lægge mere beslutningsmyndighed ud til kommunerne. Men vi ønsker, at regeringen, der sammen med folketinget har hovedansvaret for landets samlede økonomi, i samarbejde med amter og kommuner skal afstikke grænserne for den samlede kommunale aktivitet. Med henblik herpå vil de forestående forhandlinger med kommunerne om adgang til lånoptagning kunne blive af afgørende betydning. Det ville være interessant, om ministeren kunne løfte sløret lidt for de retningslinjer, der vil blive anlagt ved disse forhandlinger.

Fra lokal side er det med hensyn til standarden ofte sagt, at afgørelserne blev truffet på for lang afstand, og at direktiverne var alt for detaljerede. Der har været en tilbøjelighed til, at man ved oprettelsen af nye institutioner lagde overordentlig stor vægt på at anvende en høj standard, medens hensynet til ventelisterne trådte mere i bag-

grunden. Jeg tror, det er rigtigt, at vi lægger en større del af beslutningsretten over til kommunerne.

Socialdemokratiet talte før valget meget om et nyt kapitalmarkedsråd, der skulle kunne løse de værste finansieringsproblemer og med fast hånd styre kapitalen hen dér, hvor regeringen fandt at den gjorde bedst gavn. I den meget afdæmpede form, forslaget nu har fået, hvor der er tale om et analyserende og rådgivende organ, kan vi fra vor side stille os positivt over for disse tanker, navnlig med henblik på, at dette organ jo nødvendigvis må komme ind på overvejelser om prioritering af investeringerne, herunder også boliginvesteringerne.

Ministeren bebuder, at regeringen vil overveje besparelser. Det er nu ikke populært i alle kredse, men det kan ikke være rigtigt, at privilegier, der én gang er opnået, fastholdes, selv om behovet ikke længere er så stort. Vi må søge at skille os af med mindre påkrævede statsudgifter for at give plads til nye foranstaltninger og nye institutioner, der kræver bevillinger.

Selv vil jeg fremsætte to forslag. Det ene går ud på, at man nu søger at udsætte det tidspunkt, hvor de ældre skal indlægges på plejehjem, mod at man går stærkere ind med oprettelse af beskyttede boliger. Det er en problematik, vi tænker at overveje nærmere og eventuelt stille forslag om. Vi mener også, at der på det veterinære område kan ske forenklinger og besparelser ved i højere grad at anvende mellemteknikere og ikke de meget dyre dyrlæger med deres lange uddannelse. Også inden for det offentlige byggeri er der meget at se på. Vi har nylig haft seruminstuttsagen fremme. Der var tale om store fejlgreb, som var til skade for dette byggeri. Også her er der adskilligt at vinde ind.

Man vil af mit indlæg i debatten kunne forstå, at det radikale venstre stiller sig kritisk vurderende over for den samlede økonomiske virkning af det finanslovsforslag, der ligger foran os. Vi har en ubehagelig fornemmelse af, at der ligesom ved gennemførelsen af importafgiften er tale om en slags camouflagede. Der er navnlig et misforhold mellem virkningerne på kort sigt og på lang sigt, forstået sådan, at noget, der måske for nogen kan virke tillukkende ud fra en betragtning vedrørende den aller-